

Novel·la

Secrets de família

■ Joan Josep Isern

Fa temps la revista *Sàpiens* va publicar uns interessants reportatges sobre la presència de grups organitzats de refugiats nazis a Catalunya durant els anys 40. Així vam saber que els balnearis de Caldes de Malavella van ser punts de confinament d'aquests individus abans de la seva repatriació, la seva fugida a Sud-amèrica o la seva immersió en la societat espanyola. En el mateix lot ens assabentàvem també de la condició d'espia a favor dels aliats de Bernard Hilda, el violinista que dirigia l'orquestra de l'Hotel Ritz.

Amb tot aquest material com a teló de fons Teresa Roig (Igalada, 1975) ha construït *L'herència de Horst*, la seva primera novel·la, una història trenada al voltant d'una de les llegendes més conegudes entre les associades al postnazisme que és l'existència de diversos descendents directes de Hitler que estaven protegits per grups encarregats de preservar-ne l'herència genètica en espera de crear el Führer del futur.

La novel·la explica la història d'una nissaga familiar una mica peculiar situada a Catalunya i l'acció arrenca en el moment que Ilse, un dels seus membres rellevants, se suïcida i la seva filla es proposa esbrinar les causes que l'han portat a adoptar aquella decisió.

Amb aquests ingredients l'autora va cuinant amb una notable manca

FRANCESC MELCION

Teresa Roig ha publicat la seva primera novel·la

de picardia narrativa i de recursos estilístics una història que es llegeix sense grans sotracs però també sense grans emocions. Penso en episodis com la conversa entre Horst i Frederic i la posterior mort d'aquest darrer. O en els cors que de tant en tant apareixen abandonats en diversos racons de Barcelona. O

en la ingènua presència de cotxes negres sempre que els dolents són a punt de treure-hi el nas...

Potser m'equivoco, és clar, però em sembla que definir Teresa Roig com "l'autora revelació de l'any", tal com llegim a la contracoberta de *L'herència de Horst*, no crec que li faci cap bé.*

L'herència de Horst

Teresa Roig
Alisis Ara Llibres
Badalona, 2007
Preu: 21 euros
Pàgines: 254

■ Teresa Roig ha construït una història, amb no gaire picardia narrativa, al voltant d'una de les llegendes associades al postnazisme: l'existència de diversos descendents directes de Hitler que estaven protegits per grups encarregats de preservar l'herència genètica del Führer del futur

1 2 3 4 5

Poesia

També una pàtria

■ Pere Ballart

Sota un cel blavíssim, amarat de la llum llevantina, Burjassot estén davant nostre, amb la creu al mig i al fons l'antiga Societat dels Colombaires, el seu pati de Sant Roc, aquell que el poeta recordarà per sempre per la molsa que creix entre "unes lloses blaves, quasi blaves més bé". La fotografia, com totes les altres del volum, és de Rafael López-Monné, i les paraules que s'intercalen entre els últims camps de Borbotó i les velles pedres burjassotines, de Gaspar Jaén.

Per segon cop dins l'excel·lent col·lecció *La imatge que parla* -impulsada al seu dia, amb tant d'encert, per Magí Sunyer-, fotògraf i poeta repeteixen l'experiència de *Territoris*, de fa cinc anys. Si llavors els versos es lligaven a uns paisatges mirats amb voluntat creativa, avui els alexandrins de Jaén també es vinculen íntimament a una terra.

Estellesiana

Gaspar Jaén i Urban
Fotografies: Rafael
López-Monné
Arola Editors
Tarragona, 2007
Preu: 12 euros
Pàgines: 82

1 2 3 4 5

La intenció, com el títol del llibre proclama, és retre un càlid homenatge a l'enorme poeta que va ser Vicent Andrés Estellés, una percepció que per fi (i siguin ben vingudes iniciatives com aquest poemari, o com el muntatge que Joan Ollé passeja aquests dies per Catalunya a partir del seu magnífic *Coral romput*) sembla que comença a ser compartida pels que han descobert que "el fill gran del forner" va llegir-nos "un tresor que cap lladre / no ens podrà furtar mai i ens va fer més alegres".

Un diàleg directe amb el poeta

Si per definició l'elegia oposa tenaçment els mots al sentiment d'una absència, Gaspar Jaén encadena les catorze composicions d'*Estellesiana* com un diàleg directe amb l'autor del *Llibre de meravelles* des del record emocionat, és cert, però també des de la vital afirmació de l'actualitat dels seus versos i la denúncia valenta d'aquella altra València "d'aquells que no estimaven ni el país que cantaves / ni la llengua en què ho feies".

Un vers de Ferrater sentència que hi ha mots que "fan que ens assemblem" i són "com una pàtria". Ell l'escriu pensant en Carner, però ara que podem mirar enrere sense boira als ulls, podem repetir la divisa en ocasió del tribut que el poeta d'Elx ha retut al "tendre fill de l'Horta", i reconèixer que per fortuna som molts els que en la València cantada per Estellés veiem una segona pàtria, oferta perquè la tornem a entendre i estimar.*

Juvenil

Les valls dels bandolers

Lluís Miret
Columna
Barcelona, 2007
Preu: 11,95 euros
Pàgines: 104

1 2 3 4 5

Bandoler sisplau per força

■ Andreu Sotorra

Amb aquesta novel·la, Lluís Miret (Gandia, 1973) va obtenir el premi Columna Jove 2007. És l'aventura d'un noi de pagès de només nou anys que ha d'abandonar la masia familiar on viu per anar a fer de mosso d'un arriar, perquè ell ja és la boca que fa set d'una colla de germans, i vist l'engany i la maldat de l'amo a les mans del qual ha anat a parar, acabarà creixent entre bandolers que viuen emboscats a les muntanyes.

Molts segles abans que es parlés de nens soldat, es podria dir que, per fugir de morir de fam, Gaspar de

la Vila -aquest és el seu nom- es converteix, al segle XVI, en nen bandoler. I això vol dir: aprendre a saltar camins; aprendre a matar per sobreviure; aprendre a exposar-se a rebre pallisses per obtenir una informació; aprendre a callar per no delatar els seus, i aprendre a decidir per fugir de la força.

Tota aquesta dosi d'aventura sense restriccions de cap mena és la que es troba en una novel·la que comença amb un estil narratiu clàssic de l'època i que va canviant de to i de color fins a semblar una narració contemporània.

És aquesta evolució narrativa el

que fa que el lector s'identifiqui amb el protagonista i segueixi i pateixi els entrebancs que el personatge es veu obligat a viure com si fos a la seva pell, sense que se senti allunyat dels seus sentiments ni de les seves motivacions.

Aquest és un mèrit que només es pot atribuir a l'estil de l'autor, que no escatima esforços per convertir en heroi el seu personatge i que el condueix inexorablement cap a un final que podria ser tràgic, però que, com en les bones novel·les èpiques i d'aventures, un cop de sort -que el lector perspicaç veurà a venir de seguida- propiciarà que acabi amb una mena de *The end* feliç.*